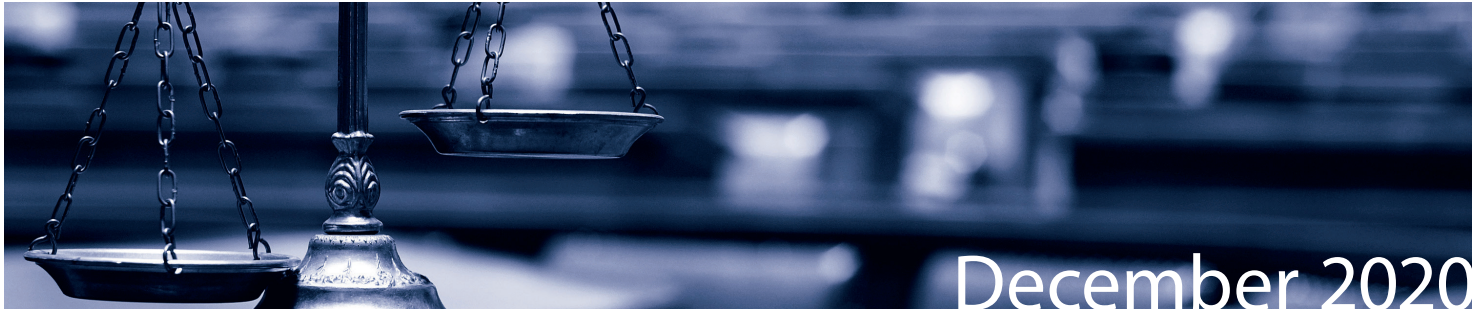

Holst, nyhedsbrev

December 2020

Nyt fra Civilprocessen

Højesteret – der i november 2020 har offentliggjort tiltrædelsen af to nye Højesteretsdommere – traf i den forgangne måned hele 8 civilprocesretlige afgørelser. Ugeskrift for Retsvæsen har optaget 8 afgørelser om procesretlige spørgsmål til publicering og publiceret yderligere 8, hvoraf de 7 er omtalt i tidligere nyhedsbreve. Der er hertil trykt 11 afgørelser i Fuldmægtigen, hvoraf 2 tidligere er trykt i Ugeskriftet, samt en enkelt afgørelse i T:BB af almen interesse for de civilprocesinteresserede. Hovedparten af disse afgørelser gennemgås tematisk, og de vigtigste domme og kendelser analyseres kort med henblik på at placere dem i en relevant kontekst.

Værneting

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 6. november 2020 – henvisning af sag om isoleret bevisoptag

Sagsnr. BS-25065/2020.

Højesteret har nu fastslået, at sager om isoleret bevisoptag efter retsplejelovens § 343, der er anlagt ved det forkerte værneting, kan henvises til behandling ved rette værneting i medfør af *princippet* i retsplejelovens § 248, stk. 2 (om henvisning af civile sager).

Som en interessant krølle ændrede Højesteret *begrundelsen* for resultat, idet både by- og landsretten havde henvist direkte til § 248, stk. 2.

Bevisførelse og syn og skøn

U 2021.xxxx V – Vestre Landsrets kendelse af 26. oktober 2020 – fremlæggelse af ensidigt indhentet erklæring og syn og skøn om samme

Sagsnr. BS-36057/2020 og BS-36054/2020 – de optagne kendelser indeholder aktuelt kun domshoved.

Under en erstatningssag mod sælger af kapitalandele i et holdingselskab, ønskede køber at fremlægge en erstatningsopgørelse udarbejdet af dennes revisor. Køber ønskede samtidig afholdt syn og skøn over revisorens metode og opgørelse.

Landsretten fandt, at opgørelsen kunne fremlægges i overensstemmelse med den grundlæggende regel, at det står parterne frit for »at fremlægge oplysninger og vurderinger [som partsindlæg]«.

Landsretten fandt endvidere – med henvisning til de »nye« regler om en friere adgang til at begære syn og skøn (der som bekendt ikke længere er helt nye) – at der kunne afholdes syn og skøn som anmodet (lovforslag 178/2014, bemærkninger til §§ 196 og 197).

Afgørelsen er som pt. kun resumeret, men rationalet synes at være, at landsretten overhovedet ikke har opfattet revisoropgørelsen som en *sagkyndig* erklæring, og det var derfor lige meget, hvornår den var indhentet.

Netop spørgsmålet om, hvornår en erklæring er sagkyndig og derfor som udgangspunkt ikke kan fremlægges, hvis den er indhentet efter sagens anlæg, har væsentlig både teoretisk og praktisk interesse, og jeg forventer derfor at genbesøge kendelsen, når den er trykt i fuld længde.

U 2021.xxxx V – Vestre Landsrets kendelse af 3. november 2020 – nyt syn og skøn (skønsmand blevet inhabil ved besvarelse)

Sagsnr. BS-28298/2020 – den optagne kendelse indeholder aktuelt kun domshoved

En skønsmand havde ved besvarelsen af skønstemaet udtalt sig kritisk om hovedentreprenørens tilsyn og var herved gået uden for rammen af de stillede spørgsmål.

Byretten fandt, at alene de dele af besvarelsen, der gik uden for rammerne af spørgemaet, skulle udgå. Landsretten fandt derimod, at skønsmanden ved de afgivne svar havde bragt sig i et modsætningsforhold til den pågældende part, og at der derfor skulle udmeldes en ny skønsmand.

Afgørelser om inhabilitet er i sagens natur konkrete, men netop inhabilitet opstået ved, at en skønsmand under sit svar forholder sig kritisk til f.eks. ansvarsspørgsmål (eller andre juridiske spørgsmål) eller rejser kritik uden for rammerne af de stillede spørgsmål, er et typeeksempel på en situation, hvor skønsmanden kan – og ofte bør – afsættes. Emnet var ligeledes oppe i U 2020.1644 V (FM 2020-86) (omtalt i mit nyhedsbrev for april 2020). (se endvidere »Syn og Skøn« s. 196 med omfattende henvisninger).

U 2021.102 Ø – manglende indkaldelse af alle parter til skønsforretning

En skønsmand havde forsømt at indkalde alle sagens parter til skønsforretningen (retsplejelovens § 203, stk. 1), og havde dernæst besvaret spørgsmål, som ikke var indeholdt i skønstemaet.

Praksis for at afsætte skønsmand, der begår *formelle fejl*, er generelt mindre streng end den ovenfor beskrevne praksis om skønsmand, der udtrykker vurderinger af f.eks. ansvarsspørgsmål (U 1985.1009 H).

I den konkrete sag havde skønsmanden imidlertid tillige – med udgangspunkt i oplysninger fra den tilstedeværende part – udtalt sig om spørgsmål uden for skønstemaet, og den ulige behandling af parterne fremstod i dette lys som partisk (Sø- og Handelsretten havde afsat skønsmanden alene med henvisning til den manglende indkaldelse af alle parter. Netop tilføjelsen af en henvisning til det under skønsforretningen passerede i landsrettens præmisser peger på, at det har været aggregatet af omstændigheder og ikke den blotte forskelsbehandling i relation til indkaldelse).

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 24. november 2020 – tredjemandsedition i oplysninger om afdød person

Sagsnr. BS-6939/2020.

Højesteret fandt, at en privatpraktiserende læge og et plejecenter var forpligtet til at udlevere helbredsoplysninger om en afdød borger til brug for en retssag om beskatning af mulige dødsgaver.

Begge editionsadressater var omfattet af vidnefritagelsesgrunde (hhv. § 170, stk. 2 for lægen og § 170, stk. 3 for plejehjemmet). Højesteret fandt imidlertid, at der var grund til at fravige udgangspunktet.

Ved afgørelsen lagde Højesteret – foruden oplysningernes helt afgørende betydning for sagen – vægt på, at boet efter afdøde havde udtalt sig til fordel for edition (»dødsboet, som må antages at have et interessesammenfald med afdøde og dennes søn«).

Afgørelsen fortsætter linjen fra hidtidig praksis (som resumeret af Gomard og Kistrup i »Civilprocessen« s. 593), jf. hertil U 2009.2615 H og U 2016.469 H. Den seneste afgørelse bidrager endvidere til at opstille en formodning for, at der af betydning for dette spørgsmål er interessesammenfald mellem boet og afdøde (og formentlig ganske hyppigt mellem afdøde og dennes arving(er)).

Udeblivelse og lovligt forfald

U 2021.xxxx V – Østre Landsrets kendelse af 21. oktober 2020 – (ikke) lovligt forfald under selvisolation efter udlandsrejse (straffesag)

Sagsnr. BS-2226-19.

Afgørelsen vedrører udeblivelse i en straffesag, men udfaldet ville antageligt være det samme i den civile retspleje. Da der endvidere er tale om et alment interessant spørgsmål, medtages den her.

Tiltalte anmodede under en ankesag om udsættelse af hovedforhandlingen, da han i overensstemmelse med myndighedernes anbefalinger (COVID-19) opholdte sig i selvisolation efter et udlandsophold.

Landsretten fandt, at tiltalte ved udrejsen fra Danmark havde været klar over, at han ved hjemkomst var anbefalet selvisolation.

Det ligger implicit i afgørelsen, at tiltalte kunne og burde derfor have planlagt rejsen, så han var hjemme mindst 15 dage før hovedforhandlingen. Den underliggende logik, som synes fuldt anvendelig i civile sager, er at selvisolationsperioden (i hvert fald den ordinære) efter et udlandsophold er

»en del af rejsen«, og forfald på grund af selvisolation er derfor lige så lidt acceptabel, som hvis den pågældende på tidspunktet fortsat var udrejst.

Anke- og kærebegrænsninger

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 12. november 2020 – om retsplejelovens § 368 a

Sagsnr. BS-21584/2020 og BS-21607/2020.

Landsretten havde med henvisning til retsplejelovens § 368 a afvist en ankesag om fælles forældremyndighed (og ret til et fælles lejemål).

Højesteret indleder sit votum ved at gentage, at »forarbejderne til retsplejelovens § 368 a fører til, at en ankesag ikke bør afvises af landsretten, hvis det ikke umiddelbart forekommer åbenbart, at der ikke er udsigt til, at sagen vil få et andet udfald ... eller hvis sagen f.eks. har særlig betydning for parterne« (U 2019.3521 H).

Dernæst fastslår Højesteret, at spørgsmålet om forældremyndighed må anses for et spørgsmål, som har særlig betydning for parterne. Landsretten burde (navnlig) derfor ikke have afvist sagen.

Afgørelsen er det tredje eksempel på, at Højesteret har underkendt landsrettens anvendelse af § 368 a. Det skete første gang i U 2017.704 H, hvor Højesteret fremhævede den omstændighed, at hverken by- eller landsretten havde forholdt sig i realiteten til de under sagen fremførte synspunkter og anden gang i U 2019.3521 H (omtalt i mit nyhedsbrev for september 2019). Til sammenligning tiltrådte Højesteret i U 2016.1145/2 H, U 2016.3335 H og U 2017.332 H landsretternes afgørelser om afvisning. Disse domme er i litteraturen generelt taget til indtægt for, at § 368 a er givet et bredere område end tilsigtet i lovmotiverne.

Afgørelsen er i den sammenhæng (endnu) et eksempel på, at sagens særlige betydning i sig selv kan udelukke afvisning af en ankesag efter § 368 a. (U 2019.3521 H handlede om samme tema).

Selvom man skal være forsigtig med at udlede generelle principper af få afgørelser om konkrete spørgsmål peger de to seneste afgørelser fra Højesteret på, at landsretterne bør være mere påpasselige med at afvise ankesager vedrørende spørgsmål af (personlig) betydning for den pågældende part.

Som en interessant krølle fandt Højesteret, at også spørgsmålet om retten til det fælles lejemål skulle admiteres, *fordi det havde nær sammenhæng med spørgsmålet om forældremyndighed*. Heraf synes at fremgå, at denne del af tvisten ellers kunne være afskåret, og derfor samtidig, at det er til-

strækkeligt til at admitere en sag, at det er udelukket at anvende § 368 a på blot en del heraf.

U 2021.xxxx Ø – Østre Landsrets kendelse af 6. november 2020 – kære iværksat før kendelsen blev truffet

Sagsnr. BS-716-20 – den optagne kendelse indeholder aktuelt kun domshoved.

I denne lidt særprægede sag gentog landsretten, at et kæremål ikke kan iværksættes, før den pågældende afgørelse er truffet.

Afgørelsen flugter med linjen lagt i U 2005.1385 V og øvrig praksis fra landsretterne, der da også omtales i kendelsen (Foruden 2005-kendelsen også U 2018.2834/1 Ø. Samme forståelse er lagt til grund i strafferetsprocessen, jf. U 2005.3310 Ø og TfK 2019.529 Ø).

FM 2020.144 – kæremål uden påstand

Østre Landsret afviste et kæremål med henvisning til, at der ikke i kæreskriftet var nedlagt nogen påstand (ligesom der ikke med sikkerhed kunne udledes egentlige anbringender heraf), jf. retsplejelovens § 393, stk. 3.

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 20. november 2020 – opsættende virkning af anke

Afgørelsen er fra Færøerne, men den færøske retsplejeloves § 480, stk. 3, er på dette område identisk med den danske ditto.

I en sag om, hvorvidt et lejemål var ophørt som følge af manglende tilladelse (og om lejer som konsekvens heraf skulle fraflytte lejemålet), ankede ejeren – der i byretten havde tabt – efter udløbet af eksekutionsfristen.

Allerede fordi appellanten end ikke havde angivet nogen begrundelse for overskridelsen af eksekutionsfristen fandt Højesteret ikke, at der var grundlag for at fravige udgangspunktet om, at domme der ankes mere end 2 uger efter de er afsat kan fuldbyrdes.

Sagsomkostninger, sikkerhedsstillelse og fri proces

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 30. november 2020 – principielt obiter dictum om sagsomkostninger til ekskluderet andelshaver

Sagsnr. BS-40611/2019.

Jeg har tidligere omtalt afgørelserne U 2020.3703 Ø og U 2020.4009 H om opgørelsen af sagens værdi og udmåling af sagsomkostninger i tvister om eksklusion af en andelshaver.

I begge sager var værdien opgjort med udgangspunkt i andelsværdien (i højesteretssagen dog uden spørgsmålet var gjort til genstand for egentlig tvist). Den linje har Højesteret tilsyneladende fortsat – men igen med udtrykkelig fremhævelse af, at parterne var enige om opgørelsen af sagens værdi.

Hovedspørgsmålet for Højesteret var således, om det kunne tillægges betydning, at andelen forinden hovedforhandlingen var solgt, hvilket med andelshaverens ord indebar, at hovedforhandlingen »alene vedrørte spørgsmålet om sagsomkostninger« (og underforstået ikke sagens reelle genstand). Dette spørgsmål besvarede Højesteret benægtende, idet sagen også under hovedforhandlingen havde handlet om berettigelsen af eksklusionen. Der skulle derfor udmåles takstmæssige omkostninger.

Det er imidlertid ikke det mest spændende ved afgørelsen. Med tanke på, at Højesteret nu for anden gang ved en omkostningsafgørelse med udgangspunkt i andelsværdien har medtaget udtrykkelige bemærkninger om, at det sker »som sagen er forelagt«, og uden der herved er »taget stilling til, om det er med rette«, må man som læser sidde tilbage med en fornemmelse af, at opgørelsesmåden måske ikke er korrekt. Den seneste dom peger ret klart i retning af et benægtende svar.

I »Sagsomkostninger i Civile Sager« s. 99 argumenteres for, at sagens værdi i sager om køb af fast ejendom til brug for sagsomkostningsfastsættelsen som udgangspunkt må opgøres til 0 kr. Man kan vel overveje, om lignende betragtninger gør sig gældende i sager om eksklusion, hvor nettoværdien af uenigheden næppe er andelens fulde værdi. (se om værdien af sager om overdragelse af fast ejendom desuden omtalen af FM 2019.185 i nyhedsbrevet for november 2019).

Spørgsmålet er ikke let at besvare, og praksis er da heller ikke ganske ensrettet. I U 2011.347 Ø fandt Østre Landsret udtrykkeligt, at opgørelse måtte ske med udgangspunkt i andelens skønnede værdi (med henvisning til U 2003.186 V og U 2003.2644 Ø). Den i kendelsen lagte linje er tilsyneladende den, der siden er fulgt (afgørelsen citeres blandt andet i »Retsafgifter«).

Omvendt fandt samme landsret ved en kendelse omtalt i FM 2017.117, at der ved opgørelsen af sagens værdi må tages hensyn til den ved eksklusionen forestående afhændelse af andelsboligen, hvorfor »sagens reelle værdi er mindre end andelens (skønnede) værdi«.

Hertil kommer en mellemkommende kendelse fra Østre Landsret trykt i U 2020.1675 Ø (T:BB 2020.482), hvor Østre

Landsret fortsætter linjen fra 2011. Både denne afgørelse og 2017-afgørelsen er nævnt i noten til U 2020.3703 Ø, der således tager udtrykkeligt stilling til fordel for 2011-linjen.

Begge afgørelser – dvs. både 2011- og 2017-afgørelsen – er endvidere nævnt i noten til den ovennævnte U 2020.4009 H, og Højesteret har således notorisk været opmærksom på begge afgørelser ved det første obiter dictum om spørgsmålet (og lur mig, om ikke begge finder vej til noten, når den her omtalte afgørelse trykkes).

Med tanke på, at eksklusion fra en andelsboligforening (tillige) indebærer et pligtmæssigt salg af andelen til markedsværdi er mit forsigtige bud, at Højesteret på dette område ønsker at følge den almindelige linje i sager om overdragelse af fast ejendom, hvor sagens (netto-)værdi er 0 kroner, og hvor udmålingen i stedet sker efter et friere skøn (således U 2998.1848 H, netop om køb af en andel).

I så fald er Højesterets seneste obiter dictum en implicit bekræftelse af FM 2017.117. Da ovennævnte U 2020.1675 Ø er appelleret til Højesteret, bliver vi måske snart klogere.

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 9. november 2020 – principiel kendelse om omfanget af fri proces (kæremål)

Sagsnr. BS-14925/2020.

Højesteret fastslog, at en part, der var meddelt fri proces, også var dækket under et kæremål iværksat af modparten (vedrørende en kendelse om udformningen af et skønstema).

Virkningen af fri proces efter retsplejelovens § 331, stk. 5, omfatter behandlingen af sagen i 2. eller 3. instans, når modparten anker sagen. Denne bestemmelse, eller princippet heri, gælder ifølge Højesteret endvidere for kæremål.

Kendelsen *ændrer* landsrettens afgørelse, der er trykt i U 2020.231/1 Ø. Den kendelse omtalte jeg i mit nyhedsbrev for november 2019, hvor jeg blandt andet bemærkede, at landsrettens afgørelse flugtede med tidligere praksis fra begge landsretter (U 1967.377/2 V og U 2012.3475 Ø – godt nok om kæremål iværksat af den pågældende part. Se endvidere »Fri Proces« s. 187).

Der er således tale om en klar ændring af den hidtidige retspraksis, idet det nu er fastslået helt generelt, at fri proces omfatter kæremål (formentlig af enhver art) som iværksættes af modparten.

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 4. november 2020 – sagsomkostninger i sag, der blev taget ud af småsagsprocessen kort inden udeblivelsesdom

Sagsnr. BS-7513/2020.

Sagen var oprindeligt anlagt som en småsag, hvor sagsøger var repræsenteret af en konsulentvirksomhed (der ifølge opslag i CVR-registeret er aktiv indenfor bogføring og revision: skatterådgivning).

Efter en betydelig skriftveksling forhøjede sagsøger kravet med den konsekvens, at sagen måtte løftes ud af småsagsprocessen. Kort efter rettens kendelse herom, afsagde byretten udeblivelsesdom, da sagsøgte var gået konkurs, og konkursboet ikke ønskede at indtræde.

Byretten (og landsretten) tilkendte omkostninger til dækning af den betalt retsafgift, men ikke herudover, idet byretten henviste til, at det i stævningen indtalte krav »ikke var opgjort«. Af gengivelsen fra 353-mødet synes at fremgå, at kravet blot var indtalt med det maksimale beløb under småsagsprocessen (50.000 kr.) men uden nogen form for beskrivelse eller relevant dokumentation.

Højesteret fandt, at sagsøger, der var partsrepræsenteret under sagens indledende behandling, havde krav på inkassosalær af det oprindelige påstandsbeløb, svarende til praksis i småsager.

Afgørelsen flugter således med tidligere praksis fra landsretterne for håndteringen af udeblivelsesdomme i småsager, der afsluttes inden rettens udarbejdelse af fortegnelse (se hertil »Sagsomkostninger i Civile Sager« s. 149 med omtale af U 2009.1641 V samt fra nyere praksis U 2020 70 Ø, der citerer landsretspræsidenternes notat om sagsomkostninger i småsager, og U 2020.3666 Ø. Kendelsen afviger ikke fra U 2016.3689 H, der omhandler den situation, at sagsøger hæver sagen. Af samme grund er afgørelsen heller ikke uforenelig med landsretspraksis i U 2020.3109 V, U 2020.2729 V, U 2020.3668 Ø).

Det har, som det fremgår, betydning for omkostningsfastsættelsen i småsager, der afsluttes inden rettens udarbejdelse af fortegnelse, om det er sagsøger eller sagsøgte, der vinder. Vinder sagsøgte, skal der som udgangspunkt ikke udmåles omkostninger. Vinder sagsøger, har denne som udgangspunkt krav på inkassosalær, hvis vedkommende har haft partsrepræsentation under sagen.

Landsrettens afgørelse, der altså *ændres*, er trykt i U 2020.263 Ø (hvor landsretten bedømte spørgsmålet efter de almindelige regler om sagsomkostninger og lagde vægt på, at sagsøger ikke havde været advokatrepræsenteret).

U 2021.xxxx – Østre Landsrets kendelse af 29. oktober 2020 – sagsomkostninger i småsag hævet inden fortegnelse

Sagsnr. BS-27537/2020 – den optagne kendelse indeholder aktuelt kun domshoved

Østre Landsret udmålte omkostninger svarende til inkassosalær af det påståede beløb i en småsag, hvor sagsøgte tog bekræftende til genmæle inden rettens udarbejdelse af fortegnelse.

FM 2020.168 og FM 2020.167 – sagsomkostninger i sag, der var begæret løftet ud af småsagsprocessen

Begge sager er omtalt i noten til U 2021.199 Ø om sagsomkostninger i en fildelingssag, der af Retten på Frederiksberg blev løftet ud af småsagsprocessen ved kendelse samtidig med, at retten udmålte sagsomkostninger (omtalt i mit nyhedsbrev for oktober 2020).

I den første sag udtalte landsretten, at byretten burde have taget stilling til en anmodning – fremsendt i svarskriftet – om at en fildelingssag blev løftet ud af småsagsprocessen, forinden retten traf afgørelse om sagsomkostninger.

Da landsretten imidlertid konkret vurderede, at betingelserne for at løfte sagen ud af småsagsprocessen (retsplejelovens § 402, stk. 1, nr. 1) ikke var opfyldt, var der ikke grundlag for at ændre omkostningsudmålingen.

I den anden sag havde byretten løftet sagen ud af småsagsprocessen, og sagen var, inden den blev hævet, fuldt forberedt. Landsretten tiltrådte under disse omstændigheder byrettens udmåling af sagsomkostninger til 2/3 af proceduretaksten.

Afgørelserne kan med fordel læses i sammenhæng med ovennævnte U 2021.119 Ø (FM 2020.166). Det fremgår i øvrigt, som nævnt i tidligere nyhedsbreve, af Procesbevillingsnævnets hjemmeside, at nævnet den 23. oktober 2020 har meddelt to selskaber tilladelse til kære til Østre Landsret »af flere afgørelser om fastsættelse af sagsomkostninger fra forskellige byretter«, alle vedrørende sager, der var løftet ud af småsagsprocessen. Det sidste ord er således endnu ikke sagt om omkostningsudmålingen i dette sagskompleks.

FM 2020.140 – sagsomkostninger ved delvist medhold

Sagsøger fik under en sag om mangler hhv. produktansvar medhold i sit krav på erstatning for køberetlige mangler men ikke for produktansvarskravet.

I byretten blev sagsøger pålagt at betale sagsomkostninger, da værdien af de omtvistede leverancer (det køberetlige krav) alene udgjorde mindre end 10 % af den i stævningen opgjorte sagsværdi.

Landsretten fandt, at sagsøger ved byrettens dom havde fået medhold i »det grundlæggende tvistepunkt«. Uanset, at dommen kun i begrænset omfang gav sagsøger beløbsmæssigt medhold, havde begge parter derfor vundet for en del og tabt for en del.

Spørgsmålet om udmåling af omkostninger, når sagsøger får medhold i en mindre del (typisk 5 til 30 %) af sit krav er omtalt i mange af mine nyhedsbreve (og gjort til genstand for nærmere analyse i den hyppigt omtalte artikel i ET 2018.171).

Afgørelsen flugter fint med FM 2019.159, men er samtidig et yderligere eksempel på den praksis, forfatteren i ET 2018.171 kritiserer for at være for sagsøgervenlig (det bør ikke være "gratis" for sagsøgeren, når først denne har grundlag for at anlægge sag, at tage en række mere tvivlsomme krav med).

Det kan bemærkes, at Procesbevillingsnævnet i oktober har givet appelltilladelse til Højesteret vedrørende en afgørelse om at ophæve sagsomkostninger i en sag, hvor den ene part blot fik medhold i 2 % af sagens genstand. Vi bliver derfor forhåbentlig snart klogere på dette område.

T:BB 2020.788 – sagsomkostninger i voldgiftssag ved 10 % medhold

Jeg har nogle gange omtalt, at retterne tilsyneladende tilkendte sagsøger omkostninger – eller dog afstår fra at tilkende sagsøgte omkostninger – også i sager, hvor sagsøger kun får medhold i en meget lille del af sit krav. Typisk med henvisning til gennemgangen i ET 2018.171 (nyere eksempler omfatter FM 2019.159 og FM 2019.146 men anderledes FM 2020.17. I U 2020.491 H ophævede Højesteret omkostninger da begge parter fik medhold for ca. halvdelen).

Emnet bliver snart sat på spidsen i Højesteret, idet Procesbevillingsnævnet den 30. oktober 2020 gav appelltilladelse i en sag, hvor landsretten havde ophævet sagsomkostningerne i et tilfælde, hvor sagsøger havde fået medhold i omkring 2 % af sit krav.

Mens vi venter, kan det noteres, at voldgiftsretten i den her nævnte afgørelse fulgte dét, der i hvert fald i min studietid var hovedreglen (medhold i under 1/3 medfører som udgangspunkt sagsomkostninger) og udmålte sagsomkostninger til indklagede, da klager alene fik medhold for skønsmæssigt 10 % af det indtalte krav (uanset, at sagen handlede om både kravets størrelse og grundlag).

FM 2020.164 – sagsøger pålagt sagsomkostninger i vundet sag

Efter en sag ved huslejenævnet og ankenævnet (der begge gav udlejer medhold i en værdiforhøjelse) udtog udlejer

stævning. Heroverfor tog lejer straks bekræftende til genmæle. Da udlejer havde forsømt at afklare, om lejer fastholdt sin indsigelse efter sagens afgørelse i ankenævnet, blev udlejer uanset sagens udfald pålagt at betale sagsomkostninger.

FM 2020.141 – sagsøger ikke fritaget for omkostninger i hævet sag

Et konkursbo, der udenretligt havde forsøgt at indhente oplysninger til vurdering af et muligt omstødelseskrav, anlagde omstødelsessag, da materialet ikke blev fremsendt.

Efter modtagelse af svarskriftet – antageligt med redegørelse for sagens rette sammenhæng – hævdede konkursboet sagen.

I modsætning til byretten, fandt landsretten ikke, at der var grundlag for undtagelsesvist at fravige udgangspunktet om, at konkursboet som tabende part skulle betale sagsomkostninger. Ved den konkrete vurdering heraf blev det både tillagt betydning, at konkursboet ved omstødelsessagen gik videre end det efterspurgte materiale, og at en del af oplysningerne måtte antages at være boet bekendt. Sagsøgte havde således ikke i særlig grad givet anledning til sagsanlægget (lovforslag 132/2005, de specielle bemærkninger til § 312; i lovforslaget fandtes bestemmelsen i stk. 2).

Afgørelsen illustrerer, at der skal ganske meget til før hovedreglen fraviges (se som eksempel herpå U 2020.768 H, U 2015.1362 H, U 2016.3592 og U 2017.2706).

I U 2020.768 H (omtalt i mit nyhedsbrev for december 2019) havde den vindende part ikke blot forholdt oplysning, men havde aktivt bidraget til et forkert oplysningsgrundlag og havde ved denne oplysning været direkte årsag til både byretssagen og (da sagen i første instans blev tabt af DFIM) ankesagen.

FM 2020.163 – sagsomkostninger i genanlagt sag

Landsretten udtalte, at der i en sag, der var genanlagt efter at være afvist, ved omkostningsudmålingen burde være taget højde for, at der i den afviste sag var udmålt særskilte omkostninger.

Det er ved U 2000.1083 H (citeret af landsretten) fastslået, at en afvist sag der genanlægges, skal bedømmes som en helhed for så vidt angår spørgsmålet om omkostninger (linjen er fulgt i U 2015.3703 H og U 2017.603 H, der fastslår, at omkostningsudmålingen i den afviste sag ikke er endelig, så længe den genanlagte sag verserer).

Dette indebærer, at der ved udmålingen af omkostninger i den genanlagte sag skal ske fradrag af tidligere udmålte

sagsomkostninger – for så vidt afvisningen ikke har medført særskilte (ekstra-)udgifter for den pågældende part.

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 30. november 2020 – sikkerhedsstillelse (Haagerværnetingsaftalekonventionen)

Sagsnr. BS-92/2020.

Højesteret fandt ikke grundlag for at fravige udgangspunktet i retsplejelovens § 321, hvorefter sagsøgere med hjemsted uden for EU skal stille sikkerhed for sagens omkostninger.

Konkret fastslår afgørelsen, at Haagerkonventionen af 30. juni 2005 (Haagerværnetingsaftalekonventionen) ikke udgør et traktratretligt grundlag for fritagelse for sikkerhedsstillelse (det af Højesteret i U 2013.3358 H opstillede kriterium for fritagelse efter bestemmelsens stk. 2).

Øvrige spørgsmål

U 2021.xxxx V – Vestre Landsrets kendelse af 9. oktober 2020 – (ikke) opsættende virkning i sag mod Udlændingenævnet

I mit nyhedsbrev for maj 2020 omtalte jeg to afgørelser om opsættende virkning, hhv. i søgsmål mod private (U 2020.1749 V – (ikke) opsættende virkning af søgsmål mod bank) og offentlige myndigheder (U 2020.2331 Ø (TFA 2020.254/1) – opsættende virkning i sag mod Civilstyrelsen). Nu har vi fået endnu en afgørelse om emnet (opsættende virkning i søgsmål mod offentlige myndigheder).

Som bekendt er udgangspunktet, at søgsmål *ikke* har opsættende virkning, og undtagelse kræver, at de i U 1994.823 H beskrevne særlige omstændigheder taler herfor.

I den seneste sag var tvisten, om Udlændingenævnets afslag på en ansøgning om opholdstilladelse til sagsøgers nevø var korrekt. Nevøen var thailandsk statsborger; var adopteret af sagsøger under to år tidligere; var indrejst i Danmark på et besøgsvisum kun et år tidligere, og havde på afgørelsestidspunktet været tilknyttet dansk folkeskole i 4 måneder.

Landsretten fandt ikke, at der i en sag som denne var grundlag for »undtagelsesvist at tillægge søgsmålet opsættende virkning«.

FM 2020.137 – fuldbyrdelse af forlig under retsmægling

Kendelsen fastslår, at et forlig indgået under retsmægling ikke automatisk kan tvangsfuldbyrdes. Det kræver, at forliget indeholder sædvanlig tvangsfuldbyrdesklausul, eller at forliget føres til retsbogen.

Publicerede domme

Ugeskriftet for Retsvæsen har i november publiceret følgende afgørelser, der er omtalt i nyhedsbrevet for oktober samt tidligere nyhedsbreve som angivet:

- U 2020.4264 S – opfyldelsesværneting og værnetingsaftaler
- U 2021.29 Ø – om vejledning om vidnefritagelse
- U 2021.78 H – kontradiktion ved udeblivelse med ekstrakt
- U 2021.81 Ø – om retsplejelovens § 389 a
- U 2021.86 Ø – Tvistighedsnævnets karakter og kompetence
- U 2021.119 Ø – sagsomkostninger i fildelingssager (principiell kendelse om rammerne for kæremål efter § 389, stk. 2)
- U 2021.135 Ø – rentepåstand uegnet til at indgå i domskonklusion
- FM 2020.166 (U 2021.119 Ø) - sagsomkostninger i fildelings-sager (principiell kendelse om rammerne for kæremål efter § 389, stk. 2)
- FM 2020.153 (U 2020.2646 V) - værge for procesinhabil under fogedsag (juli)

Der er grund til særskilt at fremhæve afgørelsen trykt i FM 2020.166, der altså tidligere er trykt som U 2021.199 Ø. Det er efterhånden vanskeligt at holde tungen lige i munden i de mange sager om ulovlig fildeling. Alene denne måned har Fuldmægtigen trykt 3 sådanne afgørelser. Derfor hermed mit bidrag til at holde overblikket.

*Kristian Torp
E, kto@holst-law.com
T, +45 8934 1162
M, +45 3010 2223*